

DOI: 10.32347/2076-815x.2020.75.147-153

УДК 711

к.т.н., доцент **Голик Й.М.**,
g.jolana@ukr.net, ORCID: 0000-0001-5135-0711,**Федорянич Т.В.**,
t.fedoryanich13@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8256-0073
Ужгородський національний університет

ТЕНДЕНЦІЇ НАБОРУ СТУДЕНТІВ НА ІНЖЕНЕРНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ В ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Піднімаються загальні питання щодо необхідності підготовки спеціалістів інженерних спеціальностей в Закарпатті, а саме підготовка студентів за освітньою програмою «Міське будівництво і господарство».

Ключові слова: міське будівництво та господарство; спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія; інженер-будівельник; підготовка спеціалістів.

Стан проблеми та її актуальність. В останні роки, у результаті різкої зміни соціально-економічних умов, у державі відбувається зміна концепції у формуванні міського середовища. Складаються нові умови розвитку міста. Змінюються цілі, мотивація, інтереси до питань міського будівництва та елементів міської структури. Відповідно змінюються і перерозподіляються ролі, завдання і функції будівництва.

Зростає попит на будівельні спеціальності на регіональному рівні, а саме, галузь будівництва потребує підготовки спеціалістів нового покоління. Впровадження новітніх технологій у будівництві та архітектурі неминуче призводить до зростання потреб у відповідному кадровому забезпеченні. Сьогодні, коли новітні технології – це інструмент управління, проектування та моделювання, значно зросли вимоги до якості будівельних робіт, до якості інженерного упорядкування території. З ростом вимог до кваліфікації спеціалістів постає питання про кваліфікацію інженерів-будівельників, які забезпечують якісне міське середовище і сучасний простір. Саме для розробки містобудівних проектів, формування сучасного, комфортного, безпечного міського середовища покликані інженери-будівельники, які готуються за освітньою програмою «Міське будівництво і господарство».

За даними Головного управління статистики у Закарпатській області станом на 1991 рік в області налічувалося понад 15 проектних інститутів, у яких працювали кваліфіковані інженери-будівельники різних спеціальностей.

Проте, вони були підготовлені у різних інженерних інститутах країни. За часи незалежності нашої держави проектна школа містобудівного проектування кардинально змінилася.

На початку XXI ст. відбувається зміна поколінь у проектно-інженерній школі Закарпаття. Сучасні проектні форми потребують інженерів-будівельників різних спеціальностей, які володіють сучасними новітніми комп'ютерними технологіями, якісними знаннями будівельних процесів, особливостями формування міського середовища, традиціями краю тощо.

Кадрове підсилення із вузів України припинилося ще в 90-х роках XX ст. Інженерні вузи нашої держави не мають організованого розподілу.

Така ситуація приводить до значного попиту в кваліфікованих спеціалістах, які мають поглиблені інженерні знання і мислять як інженери-будівельники.

Виклад основного матеріалу. Підготовка бакалаврів та магістрів з спеціальності 192 Будівництво і цивільна інженерія за освітньою програмою «Міське будівництво і господарство» не проводиться ні одним навчальним закладом області.

Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет» заснований у 1945 році і є спадкоємцем та наступником вищого навчального закладу – колегії, заснованої з дозволу Австрійської держави на підставі установчої грамоти, виданої в Ужгородському замку 2 липня 1615 року.

Основними напрямками діяльності Університету є:

- підготовка висококваліфікованих фахівців для потреб держави;
- підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації;
- перепідготовка і підвищення кваліфікації спеціалістів для народного господарства;
- організація та проведення в тісному зв'язку з навчальним процесом фундаментальних, пошукових, прикладних наукових досліджень і дослідницьких робіт, а також виробництво продукції за науковими розробками;
- методична, фінансово-господарська, виробнича робота;
- культурно-освітня діяльність;
- поширення і пропаганда науково-технічних знань;
- видання навчальної, наукової та навчально-методичної літератури;
- налагодження міжнародних зв'язків.

Університет є вищим навчальним закладом IV (четвертого) рівня акредитації з наданням автономії. Університет має право готувати фахівців за такими рівнями: бакалавр, магістр, аспірант в тому числі й іноземних громадян, та в установленому порядку присуджувати наукові ступені та присвоювати вчені звання.

З усіх спеціальностей університет має ліцензії. Ліцензійний обсяг інженерно-технічного факультету становить - 205 бакалаврів, 95 магістрів, з них: 60 бакалаврів, 45 магістрів денної і заочної форм навчання має спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія.

Інженерно-технічний факультет було відкрито в Ужгородському державному університеті наказом ректора №139-05 від 7 березня 1991 року. З першого вересня 1991 року розпочали навчання дві групи зі спеціальностей «Технологія машинобудування» та «Приладобудування» за денною і заочною формами навчання, де освіту здобували 50 студентів. Пізніше були відкриті нові спеціальності та сформовані відповідні кафедри: електронних систем (1994 р.), міське будівництво і господарство (1995р.), комп'ютерних систем і мереж (2004р.).

Підготовку інженерів-будівельників забезпечує кафедра міського будівництва і господарства з професорсько-викладацьким складом в кількості 16 осіб (13 штатних, 3 сумісників) та учбово-допоміжним персоналом у кількості 5 осіб. Це - 2 доктори наук, 8 кандидатів наук, 4 старших викладачів, 2 викладачів.

Науковий напрямок кафедри – регіональні особливості формування ресурсно-екологічних умов планування та забудови поселень Закарпаття. В рамках цього основного напрямку співробітники кафедри проводять фундаментальні і прикладні дослідження за наступними тематичними напрямками:

- дослідження містобудівних систем в системі розселення;
  - впровадження енергозберігаючих технологій та матеріалів в місті.
  - розвиток нових форм містобудівного суспільного простору;
  - геотектонічні умови сейсмічного районування території;
  - застосування методик визначення параметрів будівельної кліматології по висотних коефіцієнтах для планування і забудови поселень Закарпаття;
- За тематикою досліджень публікуються наукові статті та доповідають на українських міжнародних наукових семінарах та конференціях.

Навчальний процес здійснюється відповідно до таких нормативних документів:

- освітньої програми «Міське будівництво і господарство»;
- навчального плану підготовки бакалаврів та магістрів;
- робочих програм з дисциплін.

Якщо проаналізувати тенденцію вступу на спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія, то ми побачимо тенденцію до зацікавленості будівельним фахом (таблиця 1). Збільшується кількість абітурієнтів з різних куточків Закарпаття.

Таблиця 1

Регіональний розподіл студентів, які вступають на спеціальність
192 Будівництво та цивільна інженерія

Регіон, район	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020
Ужгород, Ужгородський	16	16	12	14	14
Мукачєво, Мукачівський	2		6	3	3
Хустський	1	1			2
Іршавський	5	4	1	2	2
Воловецький			1		1
Берегівський	4	3	2		
Виноградівський	1	1		1	1
Свалявський			1	1	
Тячівський	3	4			2
Рахівський	2				
Перечинський				2	3
Великобрезнянський			1		5
Міжгірський	4	3	3		2
Інші регіони	2	1	2	1	2

Таблиця 2

Вступ студентів на спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія

Спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія	Роки						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Бакалавр	37	28	40	33	29	24	37
Магістр	-	-	-	-	45	45	26*

*за першою хвилиною набору

Стратегія діяльності УжНУ, і, зокрема, кафедри міського будівництва і господарства полягає у виконання національної програми розвитку стратегії освіти в Україні, якою визначено завдання модернізації вищої освіти. Кафедра бере активну участь у реалізації принципів і завдань Болонського процесу, прагне широкої інтеграції в європейський світовий освітній простір.

В галузі фахової підготовки зміст розвитку полягає у забезпеченні єдності загальнотеоретичної і фахової освіти; орієнтація підготовки спеціалістів за вимогами кожної особистості, конкретних установ; використанні у навчальному процесі досягнень вітчизняної і зарубіжної науки, запроваджені фахово-спрямованих навчальних курсів, інформаційних методик та дистанційних форм навчання, закріпленні отриманих студентами умінь і навичок під час проходження ознайомчих та виробничих практик, стажування.

Висновки. Враховуючи наявність у ДВНЗ «УжНУ» розвиненої матеріально-технічної бази, достатній рівень забезпеченості навчально-методичною літературою, високий кадровий потенціал професорсько-

викладацького складу, кафедра міського будівництва і господарства готує кваліфікованих спеціалістів в галузі будівництва для Закарпатської області. Наші випускники займають ключові посади в органах самоврядування, дорожньо-будівельних управліннях, очолюють і є власниками проектних організацій, керують відкритими будівельними майданчиками у Закарпатті.

Невелика група фахівців у будівельній справі, що закінчили навчання в УжНУ з спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» підготовлені для регіону та успішно інтегровані в будівельну галузь Закарпатської області.

Деякі об'єкти, які спроектовані випускниками кафедри міського будівництва та господарства для Закарпаття:

1. Випускники під керівництвом к.т.н., доцента кафедри МБГ ДВНЗ «УжНУ» Різака В.В.:

- проект зварювального та лакофарбувального цеху заводу «Єврокар» (с.Соломоново, Ужгородський район);
- проект гіпермаркету «Епіцентр» (Ужгород);
- проект торгово-житлового комплексу «Токіо» (Ужгород);
- проект торгово-розважального комплексу «Щодня» (Мукачево);
- проект оздоровчого комплексу «Золота гора» (с.Барвінок Ужгородського району);
- проект термального комплексу «Жайворонок-пачірта» (Берегово) та інші проекти.

2. Випускник та викладач кафедри МБГ ДВНЗ «УжНУ» Біган М.М.:

- проект станції технічного обслуговування в с.Розівка;
- проект офісної будівлі компанії «Solar Karpathy» (Ужгород);
- проект офісно-житлового комплексу по вул.8-го Березня (Ужгород);
- проект громадської будівлі по вул. Капушанській (Ужгород) та інші проекти.

3. Випускник та ст.викладач кафедри МБГ ДВНЗ «УжНУ» Несух М.М.:

- проект реконструкції «Будинку офіцерів» під "Палац культури і мистецтва" (Мукачево);
- генеральний план селища Тересва та села Добрянське Тячівського району;
- проект загальноосвітньої школи I-III ступенів на 500 учнів в с. Кваси, Рахівського району.
- проект спортивно-оздоровчого комплексу «Стадіон «Минай-арена»» в с. Минай, Ужгородського району;
- проект реконструкції Тячівського міського парку;
- проект житлової багатоквартирної забудови по вул. Мальовничій (Ужгород) та інші проекти.

4. Випускник Костюк О.О.:

- проект будівництва медичних центрів по вул. Грибоєдова, 25, 26 (Ужгород);
- проект торгово-офісних приміщень по вул. Грибоєдова, 26 (Ужгород);
- проект багатопверхового житлового будинку по вул.Університетська, 126 (Ужгород);
- проект торгово-житлової будівлі по вул.Минайська, 18д (Ужгород);
- проект багатоквартирного житлового будинку з вбудованими приміщеннями комерційного призначення по вул.Швабська, 21/1 (Ужгород);
- проект авто мийки самообслуговування (Свалява);
- проект майданчику для міні-футболу зі штучним покриттям в Хустській спеціалізованій школі I-III ступенів №1 ім. А.Волошина по вул.Карпатської України, 16 (Хуст);
- проект багатоквартирного житлового будинку по вул.Руська, 30 (Ужгород) та інші проекти.

Література

1. Дані приймальної комісії ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 20016-20020рр.
2. Статистичний щорічник Закарпаття. 2001р., 2015-2018рр. Ужгород. Головне статистичне управління в Закарпатській області.

к.т.н., доцент Голик Й.М., Федорянич Т.В.,
Ужгородский национальный университет

ТЕНДЕНЦИИ НАБОРА СТУДЕНТОВ НА ИНЖЕНЕРНЫЕ СПЕЦИАЛЬНОСТИ В УЖГОРОДСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

Поднимаются общие вопросы о необходимости подготовки специалистов инженерных специальностей в Закарпатье, а именно подготовка студентов по образовательной программе «Городское строительство и хозяйство».

Ключевые слова: городское строительство и хозяйство; специальность 192 «Строительство и гражданская инженерия»; инженер-строитель; подготовка специалистов.

Ph.D., Associate Professor Jolana Golik, Tetyana Fedoryanich,
Uzhgorod National University

TENDENCIES OF ENROLLMENT OF STUDENTS IN ENGINEERING SPECIALTIES IN UZHGOROD NATIONAL UNIVERSITY

There are general questions about the need to train engineering specialists in Transcarpathia, namely the training of students in the educational program "Urban Construction and Economy". In recent years, as a result of a sharp change in socio-economic conditions, the state is changing the concept in the formation of the urban environment. New conditions for the city's development are emerging. Goals, motivation, interests in issues of urban construction and elements of the city structure are changing. Accordingly, the roles, tasks and functions of construction change and redistribute. There is a growing demand for construction specialties at the regional level, namely, the construction industry requires the training of a new generation of specialists. The introduction of the latest technologies in construction and architecture inevitably leads to an increase in the need for appropriate staffing. Today, when the latest technologies are a tool for management, design and modeling, the requirements for the quality of construction work, for the quality of engineering landscaping have increased significantly. With the growing requirements for the qualification of specialists, the question arises about the qualification of civil engineers who provide a quality urban environment and modern space. It is for the development of urban projects, the formation of a modern, comfortable, safe urban environment called construction engineers who are preparing for the educational program "Urban Construction and Economy".

Keywords: urban construction and economy; specialty 192 Construction and civil engineering; civil engineer; training.

REFERENCES

1. Dani pryimalnoi komisii DVNZ «Uzhhorodskiyi natsionalnyi universytet». {in Ukrainian}.
2. Statystychnyi shchorichnyk Zakarpattia. 2001r., 2015-2018rr. Uzhhorod. Holovne statystyчне upravlinnia v Zakarpatskii oblasti. {in Ukrainian}.